

Jacobi echter aan, dat eene wentelende vloeistof-massa onder bepaalde omstandigheden ook den vorm eener driecassige ellipsoïde 1) kan aannemen. Eene eerste proeve om uit een aantal der uitgevoerde graadmelingen den waarschijnlijksten vorm der aarde te bepalen in de veronderstelling dat de aarde een driecassige ellipsoïde zoude zijn, geschiedde door v. Schubert — 1859 —. Eene meer systematische berekening werd in 1860 door Clarke ondernomen. Hij vond:

aequalor-kwadrant	10 017 791 M.
afplatting van den aequator	1/3913
kwadrant van den grootsten meridiaan	10 001 663 M.
afplatting van dezen	1/289
kwadrant van den kleinsten meridiaan	10 000 391 M.
afplatting van dezen	1/310

De grootste meridiaan moest ten O. van Greenwich voorbijgaan op een afstand van $13^{\circ} 58'$ O.L. en zou dus ongeveer over Berlijn heengaan.

Zóó is op 't oogenblik nóg de stand der kwestie betreffende den wiskundigen vorm der aarde. Het resultaat kort samengevat is derhalve:

De aarde kan met groote benadering beschouwd worden als eene onwentelings-ellipsoïde:	
lengte v. e. meridiaan-kwadrant rlm	10 000 000 M.
middellijn van den evenaar omstreeks	12 755 K.M.
as der aarde omstreeks	12 712 K.M.

Vershil 43 K.M.
afplatting iets minder dan 1/309

Met zekerheid kan men zeggen dat een aantal afwijkingen bestaan, die niet te wijten zijn aan de onvermijdelijke fouten der metingen, maar aan de afwijkingen van den werkelijken vorm van den berekenden, wiskundigen vorm.

Teekenend zijn de woorden, of liever de verzuiming, die Boscovich in 1755 neerschreef, toen hij de onmogelijkheid inzag om uit de verschillende graadmelingen overeenstemmende resultaten te verkrijgen:

Quocumque te veritas, nihil certum, sibi constans et regulare occurrat.

Waarheen ge u ook wendt, niets is er wat zeker is en zich zelf gelijk blijft, niets wat regelmatig is.

Maastricht, Jan. 1915. L. A. J. REIJLLER.

Wintervergadering van 't N.H.G. in Limburg, gehouden te Sittard, den 6 Januari i.t.

Aanwezig de heeren: Arnolds F., Arnolds J., Baggen H. A., Beckers J., Mevrouw Beckers-Corten, de heeren Camp v. d. A., Claessens W. E. J., Cremers J., Cremers L., Gier de A., Dormans J., Gijlam J. B., Frees D., Kerckhoffs H., Laar v. d. J., Latiers H., Michiels O., Mommers M., Petri J., Ritzen J., Starmans J., Themissen A., Vromen W. J., Weusten J. H., Wever de A.

De heeren Ern. Lienaar, Sprenger en Dr. v. d. Meer hadden bericht gezonden niet op de vergadering aanwezig te kunnen zijn.

In 't openingswoord zegl de Voorzitter, dat

1) Een driecassige ellipsoïde kan vergeleken worden met het lichaam, dat uit een elastischen bol — van caoutchouc b. v. — ontstaat, door hem te gelijktijd van boven en van beneden, en van rechts en links eenigszins samen te drukken. De afmetingen in de richtingen, van voren naar achteren, van links naar rechts, en van boven naar beneden, zijn de drie assen. Zij zijn ongelijk van lengte en staan loodrecht tot elkander.

't Bestuur eenigszins huiverig was geweest deze vergadering uit te schrijven.

Immers, hoe weinigen maar, voelen in de tegenwoordige benarde tijdsomstandigheden iets voor meer ideële belangen!

Doch de drang, die er van den kant van verschillende leden is gekomen, om toch maar een vergadering te beleggen, heeft 't Bestuur doen besluiten deze bijeenkomst te Sittard te houden.

Met genoegen constateert spreker, dat velen aan den oproep gehoor hebben gegeven.

Waar op alle vergaderingen van 't N. H. G. steeds gezelligheid heeft geheerscht — gezelligheid, die aan 't wetenschappelijk cachet onzer bijeenkomsten geen afbreuk deed — hoopt hij, dat ook op deze vergadering gezelligheid moege zijn.

Dat de vriendschapsbanden nader worden toegehaald. Dat degenen, die tot nu toe al te bang en al te bleu waren, om op 'n Vergadering met mededeelingen en waarnemingen voor den dag te komen, hunne beschroomdheid ins mogen afleggen.

En dat 'n ieder voldaan over wat hij 'te dezer vergadering zag en hoorde, naar huis moege gaan!

De Secretaris, de heer Gijlam bracht verslag uit van de vorige Wintervergadering, gehouden te Maastricht. Waar 't de eerste keer was, dat de Secretaris zijn functie als dusdanig in 't openbaar waarnaam, meende de Voorzitter verplicht te zijn den aanwezigen te wijzen op de accuratesse, waarmee de heer Gijlam zich van z'n taak gekweten had.

Dr. de Wever uit Nuth demonstreerde enkele plantensoorten, welke thans midden in den winter in tuinen en parken prijken met bloemen of sierende vruchten.

Vooreerst de **Tooverhazelaar** of **Tooverneet**, die nu 'n schat van duizenden goudgele lintvormige bloempjes draagt.

Deze, de Japansche T. (*Hamamelis arborescens*), zegt spreker, is van de drie bekende soorten wel de mooiste.

'n Andere, H. Zuckariniana, bloeit in Maart-April ook nóg vóór 't blad en de Virginische T. doet dit in den herfst met de bladeren.

Bij de Tooverhazelaars gaan alle bloempjes haast tegelijk open en duren ongeveer twee maanden.

Dan laat hij de **Naakte Jasmijn** kijken. Ook deze plant bloeit 's winters met groote gele bloemen, aan lange, dunne roedenvormige takken. Bij haar zijn echter maar 'n gedeelte der bloemen heel open. De bloei duurt met tusschenpoozen tot 't voorjaar. Maar de Jasmijn moet, in tegenstelling met de vorige plant, beschut staan.

Daarna vertoont hij een **Coloneaster**soort (*C. Simonsii*), welke vol schitterende, karmijnroode bessen zit.

De struik wordt 2 Meter hoog. De bloempjes zijn niet onaardig, rose-wit, maar klein; de bladeren zijn glimmend, leerachtig en blijven tot in December groen.

Vreemd is 't, dat de vogels de bessen dezer plant niet rust laten, ofschoon ze nauw verwant is met Meidoorn, Lijsterbes en andere vruchtenheesters. Alléén in uitersten nood willen de vogels er wel van eten.

De **Chineesche Liguster**, welke Dr. de Wever laat kijken is nu, midden in den winter, gelooft met groote trossen, zwarte, blauwberijpte bessen. Ook deze schijnen weinig bekoring te hebben voor vogels.

's Zomers buigen de slanke takken onder den last der witte bloemtrossen, die 'n ietwat, onaangenaam

genamen geur verspreiden. 't Loof blijft tot de Lente groen. 't Is derhalve eene in alle opzichten aan te bevelen Sierheester, die zich zelfs met schaduw tevreden stelt.

Nog demonstreert Dr. de Wever enkele **Hikori-noten** uit 't Park te Amstenrade.

Waarschijnlijk is een dezer boomsoorten nergens anders in ons land, in zoo oude exemplaren vertegenwoordigd. Evenals de Walnoot dragen ze eerst op lateren leeftijd vruchten.

De noten zijn zoo hard, dat ze slechts met geweld zijn stuk te krijgen. Ze worden niet gegeten.

Dr. J. Beckers, Beek, vertoonde een **Mistel**, afkomstig van 'n Pereboom te Klein-Genhout (Beek).

Ofschoon in de Flora's vermeld staat, dat de Maretak veel op Peren huist, vindt men hem daarop maar zelden.

Er zijn in Z.-Limburg slechts een vijftal vindplaatsen bekend.

Ook had Dr. B. meegebracht de bekende **Witte Kerstroos** en de andere, zeer zeldzame soort met groote donkerpurperen bloemen.

Beide planten trotseeren zelfs 'n sneeuwlaag, waarbij juist de bloemen der laatste soort zoo prachtig afsteken.

Dr. A. de Wever, Nuth, laat alsnog zien stukjes verkalkt hout uit de beekjes te Geulle, dicht bij den watermolen.

't Alluvium te Geulle en Bunde schijnt zoo sterk kalkhoudende bronnetjes te bevatten, dat de kalk zich in een vrij dikke laag om alle voorwerpen, welke in dat water voorkomen, afzet. Er heeft iets plaats als in 't meer van Rokanje.

'n Echte kalkflora, gelijk in 't krijtland, komt echter hier ter plaatse niet voor. Wel zijn er kalkminnende planten in overvloed vanaf Terhagen tot Bunde en ook te Vlieck (Ulestraten).

Op 'n meter diepte zitten er te Geulle tallooze, fossiele schelpen in de blauwgrijze klei. Hierdoor is waarschijnlijk 't hooge kalkgehalte van 't beekwater te verklaren.

De heer A. Theunissen, Amstenrade, demonstreerde een steen afkomstig uit 'n grintgroeve te

Amstenrade, waarin zich de afdrucken bevonden van een **Zegelboom** (*Sigilaria*). Dergelijke afdrucken zijn in 't Carboon zeer gewoon. In een grintgroeve werd voor zoover hij weet, in Limburg nooit eene dergelijke vondst gedaan.

Rector Cremers, Raath, vertoonde eene groote en kleine **Hoefijzerneus** (*Phinolophus hipposideros* en *Rh. ferrum equinum*), waarvan de eerste in Nederland zeer zeldzaam is.

Alle vrouwelijke *Phinoliphidae* hebben achter aan den buik, dicht bij de schaambeensstreek, twee korte, platte, tepelvormige aanhangsels, welker doel onbekend is.

Wijlen Dr. Jensink uit Leiden bevond dat ze zich in den regel paarsgewijze in de nabijheid der geslachtsopening vertoonen en de gedaante hebben van ongebruikte tepeltjes, zooals men ze ongeveer kan waarnemen in den zak van enkele buideldieren.

Spreeker meent, dat ze 'n rol spelen bij of dadelijk na 't baren.

De heer de Gier, Sittard, vertoont ten slotte 'n reeks van mooie lichtbeelden uit Zuid-Limburg.

Tal van lieve plekjes, aardige kijkjes worden achtereenvolgens op 't doek getooverd en door hem besproken.

Terecht zei de Voorzitter in een dankwoord aan den heer de Gier, dat we, om mooie natuurtaferelen te zien, niet naar elders behoeven te gaan.

Zuid-Limburg biedt ze ons overvloedig.

Nadat vastgesteld was de Zomervergadering te houden te Venlo en de Maandelijksche vergaderingen weer geregeld te Sittard te doen plaats vinden, werd de welgeslaagde Wintervergadering gesloten.

Maandelijksche Vergaderingen.

Van verschillende kanten is er op aangedrongen de **Maandelijksche Vergaderingen** weer geregeld te houden.

De eerstvolgende vergadering zal daarom plaats vinden te Sittard (Oranje-Hôtel), **Woensdag 24 Februari** e.k. tegen half zes.

HET BESTUUR.

VERZOEKEN.

1. Wie mededeelingen of bijdragen voor 't volgend Maandblad wil inzenden, wordt vriendelijk verzocht ze ons zoo gauw mogelijk te zenden.

2. Mochten er leden zijn, die de Maandbladen niet bewaren, dan zouden ze ons ten eerste verplichten, als zij ze aan ons wilden afstaan.

Het gebeurt heel dikwijls, dat er navragen naar Maandbladen komen, waaraan we, wegens de beperkte oplage, niet kunnen voldoen.

3. Met 't oog op 'n juist verslag der Maandelijksche Vergaderingen, geven wij hun, die op deze bijeenkomsten mededeelingen doen, in overweging, deze mededeelingen in 't kort op schrift te brengen en ze ons ter hand te stellen.

JOS. CREMERS.